

مدیریت پسماند پرتوزا: اهداف، مدیریت یکپارچه و بهینه سازی هزینه مدیریت

علی مالکی

استادیار، مدیر عامل شرکت پسمانداری هسته‌ای، پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، تهران - ایران

چکیده:

توسعه انرژی هسته‌ای بر پایه سه اصل بنیادی استفاده کارآمد، استفاده مسئولانه و استفاده پایدار تعریف شده است. در مؤلفه استفاده کارآمد، بر دو نکته تصریح می‌شود که تأمین منافع و سودمندی بهره‌برداری از صنعت هسته‌ای، باید بر خطرات و هزینه‌های ناشی از استفاده از انرژی هسته‌ای تفوق داشته باشد و ساختار شفاف با امکان ارتباط بین ذی‌نفعان باید در این بهره‌برداری حاکم باشد. در بخش استفاده مسئولانه از صنعت هسته‌ای، بر حفاظت از مردم و محیط‌زیست در برابر خطرات ناشی از پرتوهای یون‌ساز و تعهد بلندمدت بر استفاده مسئولانه در توسعه انرژی هسته‌ای تأکید شده است و در چارچوب استفاده پایدار از انرژی هسته‌ای، بر بهبود مستمر و کارایی منابع تمرکز شده است.

در مؤلفه استفاده کارآمد، منافع و سودمندی بهره‌برداری از صنعت هسته‌ای، بر خطرات و هزینه‌های ناشی از استفاده از بهره‌برداری باید ارجحیت داشته باشد که یکی از هزینه‌ها و خطرات قابل ذکر در این حوزه، هزینه‌های مدیریت پسماند پرتوزا می‌باشد. کاهش تولید پسماند و بهینه‌سازی مدیریت پسماند در تأسیسات تولیدکننده پسماند پرتوزا و ایجاد تأسیسات ایمن و اقتصادی جهت دفن پسماند پرتوزا، از جمله اهداف مدیریت پسماند هسته‌ای بوده و در راستای موازنه منافع و سودمندی در بهره‌برداری از صنعت هسته‌ای می‌باشد. همچنین روش‌ها و رویکردها برای ایجاد اعتماد در میان ذی‌نفعان و بخش‌های مؤثر و متأثر از مدیریت پسماند پرتوزا باید در چارچوب فراهم‌سازی شفافیت در استفاده از انرژی هسته‌ای در نظر گرفته شود.

در بخش استفاده مسئولانه از صنعت هسته‌ای، بر حفاظت از مردم و محیط زیست در برابر خطرات ناشی از پرتوهای یون‌ساز و تعهد بلندمدت بر استفاده مسئولانه در توسعه انرژی هسته‌ای تأکید شده است. پیاده‌سازی روش‌های مدیریت پسماند پرتوزا که تأمین‌کننده حفاظت از مردم و محیط‌زیست می‌باشد از جمله اهداف مدیریت یکپارچه پسماند پرتوزا می‌باشد. توسعه راه‌حل‌های تأمین‌کننده ایمنی و مدیریت بلندمدت پسماند پرتوزا نیز از مظاهر تعهد بلندمدت می‌باشد. ارتقاء روش‌ها و برنامه‌های مدیریت پسماند پرتوزا که باعث حفاظت از منابع و بهره‌برداری بهینه از آن‌ها می‌گردند، در چارچوب استفاده پایدار از انرژی هسته‌ای صورت می‌پذیرد. همچنین توسعه مستمر روش‌ها و فناوری‌های مدیریت پسماند پرتوزا، متضمن بهره‌برداری کارا از منابع در چارچوب استفاده پایدار از انرژی هسته‌ای می‌باشد.

مدیریت یکپارچه پسماند پرتوزا از تولید پسماند، فرآوری و نگهداری پسماند پرتوزا و نهایتاً دفن آنها می‌تواند تأمین‌کننده اهداف مدیریت ایمن، اقتصادی، شفاف و کارآمد پسماند پرتوزا باشد و ضرورت گفتگو و تعامل در بین ذی‌نفعان مدیریت پسماند نیز بدیهی به نظر می‌رسد. ایجاد ساختار متمرکز مدیریت و نظارت یکپارچه در مدیریت پسماند و تعیین مراحل و نقاط کنترلی در فرایند به‌هم‌پیوسته مدیریت پسماند، می‌تواند نقش اهداف مدیریت پسماند پرتوزا را تأمین نماید.

کلیدواژه‌ها: مدیریت یکپارچه پسماند پرتوزا، اهداف مدیریت پسماند، مراحل و نقاط کنترلی